

Als reactie op de begroting 2024 schreven wij alles in het werk te zullen stellen om onze buurgemeenten te overtuigen van het standpunt dat het zeer onverstandig zou zijn om met deze financiële vooruitzichten een centrale huisvesting te realiseren. Hier is Fractie Ulicoten de laatste maanden ontzettend druk mee geweest. Tijdens de raadsvergadering van 1 februari in Alphen-Chaam is een voorstel aangenomen om een pand in Rijen aan te kopen, met als doel aldaar centrale huisvesting te realiseren vanaf 2026. In Baarle-Nassau stond datzelfde voorstel op 7 februari op de agenda, en in Gilze en Rijen op 19 februari.

De coalitie in Baarle-Nassau verloor afgelopen zomer haar meerderheid, de eerste ronde onderhandelingen om te komen tot een nieuwe coalitie mislukte en de tweede ronde onderhandelingen, waar onder andere Fractie Ulicoten deel van uitmaakt, worden vanaf eind oktober gevoerd. Een aanzienlijk deel van al dat politiek gestuntel is te herleiden naar het dossier centrale huisvesting.

In 2021 werd tussen Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen een afspraak gemaakt, de packagedeal, waarin werd afgesproken om eerst te concentreren in de panden in Baarle en in Rijen, om vervolgens tot centrale huisvesting te komen. Ook Fractie Ulicoten heeft in 2021 met frisse tegenzin vóór de packagedeal gestemd.

Sinds die tijd is er echter nogal wat veranderd. Een oorlog op ons continent deed de inflatie exploderen, de banken verhoogden hun rentetarieven als gevolg en we leerden tegelijkertijd in de nasleep van corona om op een goede manier plaatsonafhankelijk te werken. Bovendien veroorzaakte het Rijk in deze periode een groot gat in de meerjarenraming van menig gemeente én werd de enclaveuitkering ons ontnomen.

Dit waren voor Fractie Ulicoten allemaal gegronde argumenten om zo'n beetje gedurende heel het vorige jaar in te zetten op een tijdelijke bevrozing van de centralisatiefase. Want, beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. Als de portemonnee het structureel toelaat, kun je een 'go' geven voor dure projecten zoals de centrale huisvesting. Maar of dat zo is, is onzeker door de zojuist genoemde ontwikkelingen na 2021 en het is daarmee een fors risico om nu akkoord te geven voor een kostbaar project. Helaas is afgelopen jaar gebleken dat Alphen-Chaam en Gilze en Rijen met geen mogelijkheid warm te krijgen zijn voor uitstel van de centralisatiefase. Het eerste schaap is vorige week in Chaam over de dam gesprongen. Op 7 februari stond het schaap in Baarle-Nassau voor diezelfde dam, en volgende week springt het derde en laatste schaap hoogstwaarschijnlijk over de dam in Rijen. Waar de herder is gebleven in dit verhaal is een groot raadsel. Ondanks dat elke gemeente een vetorecht heeft op huisvesting, hebben we gemeend om Baarle-Nassau niet in een isolement terecht te laten komen. Zo blijkt, zit er een groot verschil tussen gelijk hebben en gelijk krijgen. Helaas zijn goede argumenten ondergeschikt in deze discussie.

Je kunt dan twee dingen doen, proberen om er het beste van te maken vanuit een positie waarin je invloed kunt uitoefenen, of je handen ervan af trekken en de boel op z'n beloop laten. Wij hebben voor de eerste optie gekozen. Want dat de centrale huisvesting er koste wat kost moet komen is wel duidelijk. Daarom maar proberen om er het beste van te maken, in plaats van afwachten waar andere partijen die nauwelijks een kritische houding aannemen mee komen. Er is daarom door Fractie Ulicoten de laatste maanden hard gewerkt aan een compromisvoorstel.

Een compromis tussen Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen, dusdanig dat de zorgen over de financiële consequenties voor Baarle-Nassau verzacht kunnen worden, terwijl Alphen-Chaam en Gilze en Rijen Baarle-Nassau niet in het verdomhoekje zouden plaatsen. Want dat is in een samenwerkingsverband geen optie.

We beschouwen hetgeen dat we in de raadsvergadering van 7 februari hebben voorgesteld nadrukkelijk als een schadebeperkend compromis, waarvoor we naar onze inschatting de minst hoge prijs betalen.

Door de inzet van het afgelopen jaar zijn we in onze optiek op een punt aangekomen waarin we de financiële kaders voor dit megaproject strakker in kunnen vullen. Dit betekent dat wij in hebben gestemd met de aankoop van het Anne Frankplein 12, maar de ABG-organisatie een pittige opdracht meegeven voor het volgende en tevens laatste beslismoment. Wat ons betreft is het dus nog geen gelopen race.

De aankoop van het Anne Frankplein 12 is niet zonder risico. We vinden dat er erg slecht onderhandeld is over de aankoopprijs. Een taxatierapport dat uitkomt op 2,9 miljoen, en vervolgens wordt er 3,9 miljoen voor betaald. Bovendien zitten we met een duur pand dat leegstaat en geld kost als de centrale huisvesting toch niet mogelijk blijkt te zijn. Als dat scenario zich voordoet, zal het pand verkocht moeten worden, vermoedelijk tegen een aanzienlijk verlies. Als het goedkoper is om het deel van de organisatie dat nu al in Rijen werkt te verhuizen naar het Anne Frankplein, geniet dat uiteraard onze voorkeur.

Willen wij later dit jaar een definitief akkoord kunnen geven voor centrale huisvesting, dan willen we een aantal zaken terugzien in het voorstel, wat we vervat hebben in een amendement.

1. We gaan ervan uit dat er minder bruto vloeroppervlak gerealiseerd hoeft te worden.
2. We willen een goede, integrale berekening zien van de opbrengsten van centrale huisvesting.
3. We willen een plan zien om te komen tot structurele bezuinigingen op de overheadkosten.
4. In alles wat volgt, dient in het bijzonder op de kleintjes gelet te worden.
5. De component huisvestingslasten in de verdeelsleutel moet anders, dusdanig dat Baarle-Nassau minder gaat betalen, en wel om de simpele reden dat de grondslag waarop deze component een aantal jaar geleden gebaseerd werd, verandert.
6. We stellen nu een plafondbedrag vast van 17,8 miljoen all-in.

En losstaand van dit alles willen wij op korte termijn gesprekken gaan voeren om te komen tot een geactualiseerde toekomstvisie op de ABG-samenwerking en -organisatie.

Daarnaast spelen er een drietal dossiers specifiek in Baarle-Nassau die op wat voor manier dan ook beïnvloed worden door een besluit over centrale huisvesting, namelijk het huishoudboekje, de herbestemming van dit gemeentehuis en het project CCB. We hebben daarom gemeend om ook voor deze dossiers een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten vast te stellen, die we in een drietal moties hebben gegoten.

Fractie Ulicoten was en is tegen centrale huisvesting op dit moment, maar politiek is helaas vaak niet zo zwart-wit. Politiek is het verdelen van teleurstelling en het zoeken naar het beste compromis, of de minst slechte optie van alle slechte opties.